

Pliktrådets verksamhetsplan 2023–2024

PLIKTRÅDET

Pliktrådet utgör det centrala medinflytandeorganet enligt förordning (2017:1249) om medinflytande för totalförsvarspliktiga och har som uppgift att bedriva medinflytande från centralt håll. Denna verksamhetsplan definierar vilka områden värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet att arbeta med samt vad som ska prioriteras under verksamhetsåret.

Verksamhetsplanen delas in i olika områden där följande utgör grundläggande verksamhet som inte får prioriteras ned: Förbandsverksamhet, Lokalt medinflytande, Dokumentation och överlämning, Kongress, Huvudförtroendekonferens (HFK) och Personärenden.

Pliktrådets arbete ska planeras för att samtliga krav i verksamhetsplanen uppnås. Pliktrådet ska samtidigt särskilt arbeta mot de mål som är utnämnda prioriterade. Prioriteringen av mål syftar till att ge Pliktrådet möjlighet att kraftsamla arbetet mot dem. Om Pliktrådet bedömer att de prioriterade målen kräver mer resurser bör verksamheten planeras om, detta eventuellt på bekostnad av andra områden.

Pliktrådets prioriterade mål för verksamhetsåret 2023/2024 är att:

- Vid inskrivning placeras varje person på rätt plats med rätt information.
- Varje värnpliktig tilldelas funktionsduglig och ändamålsenlig materiel i rätt storlek.
- Totalförsvarspliktiga har adekvata förmåner och ersättningar.
- Pliktrådet utvecklar organisationen i linje med interna styrningar och ändamål.
- Pliktrådet etablerar och vårdar relationer med individer och organisationer som har inflytande över de totalförsvarspliktigas situation eller som på andra sätt kan stödja Pliktrådets verksamhet.

Innehåll

1. Arbetsmiljö och säkerhet	4
2. Civilt meritvärde.....	5
3. Civilplikt.....	7
4. Dokumentation och överlämning	8
5. Förbandsverksamhet	9
6. Historia	9
7. Information och mönstring	11
8. Interna aktiviteter	13
9. Internationella relationer.....	14
10. Juridiska rättigheter och skyldigheter.....	15
11. Kompensationer.....	16
12. Kommunikation och media	16
13. Kongress.....	17
14. Huvudförtroendekonferens (HFK)	19
15. Lokalt medinflytande	20
16. Materiel och personlig utrustning	20
17. Organisationsutveckling.....	22
18. Personärenen.....	23
19. Pliktrådets hederspris	24
20. Representation.....	26
21. Soldathemsförbundet och meningsfull fritid.....	27

1. Arbetsmiljö och säkerhet

Bakgrund:

Ingen totalförsvarspiktig ska behöva lida fysisk eller psykisk skada under värnpliktsutbildningen och således måste arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet ständigt utvecklas både centralt och lokalt på varje förband inom Försvarsmakten. Strävan efter att uppfylla utbildningsmål får aldrig äventyra säkerheten eller standarden på utbildningsmiljön.

En vital del av utbildningsmiljön är trivsamma vistelseutrymmen som fyller sin funktion. Att ha undermålig luftventilation eller för små vårdlokaler uppfyller inte detta och kan därför inte tillåtas ute på förband, skolor eller centrum.

Ett lättillgängligt, välkänt och likformigt system för avvikelserapportering måste implementeras inom hela Försvarsmakten och läras ut till värnpliktiga liksom befäl på förbanden. Det är avgörande för att relevant data kopplat till säkerhet för värnpliktiga samlas in. Detta leder även till att värnpliktiga med försäkringsärenden enklare kunna spåra sina ärenden. Därutöver bör utbildning i avvikelserapportering genomföras kontinuerligt och extra stöd finnas vid behov.

Ett led i utvecklingen av säkerhetsarbetet inom Försvarsmakten är att utbildningsenheter på lokal nivå i större utsträckning inkluderar sina förtroendevalda skyddsassistenter. Tilläggningsvis finns behov av en uppdaterad central skyddsassistentutbildning samt att skyddsassistenterna får en tydligt definierad roll.

Mål:

- Ingen värnpliktig ska behöva skadas fysiskt eller psykiskt under värnplikten.
- Nödvändiga stödfunktioner likt värnpliktskonsulent (VPL-konsulent), psykolog och Försvarshälsa ska finnas lättillgängligt för alla värnpliktiga under hela utbildningsåret.
- Respektive förband ska arbeta aktivt för en bättre jargong på utbildningsorterna.
- En välfungerande rutin kring avvikelserapportering ska finnas på värnpliktsutbildande förband och utbildning ska tillföras värnpliktiga såväl som anställda.
- Försvarsmakten utvecklar en central utbildning för förtroendevalda skyddsassistenter.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att ledamoten med ansvar för projektet arbetsmiljö och säkerhet agerar kontaktperson för huvudförtroendevalda skyddsassistenter,**
- att medverka under minst en säkerhetsinspektion tillsammans med marksäkerhetsinspektionen eller flygsäkerhetsinspektionen som genomförs på ett värnpliktsutbildande förband,**
- att den ledamot med huvudansvar för Pliktrådets arbete om arbetsmiljö och säkerhet under verksamhetsåret ska ha besökt minst tre förband, tillhörande olika försvarsgrenar,**
- att följa upp arbetsmiljön och säkerheten lokalt samt stödfunktioner på värnpliktsutbildande förband vid förbandsbesök genom samtal med värnpliktiga, förbandsledning och Försvarshälsa,**

- att granska och påverka Försvarmaktens centrala arbete gällande verksamhetssäkerhet,**
- att arbeta för att förbättra totalförsvarspliktigas vistelseutrymmen, samt**
- att ta del av och identifiera förbättringar i GU-enkäten samt dess innehåll.**

2. Civilt meritvärde

Bakgrund

Att genomgå en totalförsvarspliktsutbildning resulterar i att individen skjuter upp sina andra planer, såsom arbete eller studier, under ett års tid. Detta statliga ingrepp på individen kan och bör endast ses som legitimt om individen lämnar sin utbildning med ett civilt meritvärde som kompensation för det förlorade året. Disciplin, tidspassning, effektivitet, initiativförmåga och arbete under pressade förhållanden, sjukvård, brandsläckning, idrottslära, ledarskap, etik och moral är bara några av den totalförsvarspliktigas kompetenser. Dock är det nödvändigt att dessa färdigheter valideras och görs begripliga för civila arbetsgivare.

Vikten av validering är särskilt stor idag, när totalförsvarsplikten införts efter att ha varit ur bruk i flera år, och den allmänna kännedomen om den i samhället följaktligen sjunkit. Sådan validering kan ske genom certifiering av praktiska kunskaper, lättförståeliga vitsord och bättre allmän information till samhället om vad dagens totalförsvarspliktsutbildning innebär.

Utbildande myndighet bör även utöka samarbetet med externa utbildare och arbetsgivare, för att underlätta för den totalförsvarspliktiga att nyttja sina förvärvade kunskaper efter utbildningstiden.

Mål

- Utbildande myndighet tillhandahåller civila utbildningsintyg och certifikat, i möjliga fall, i enighet med SeQF.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att driva på och stödja arbetet med civilt meritvärde på förbanden, samt**
- att driva på utbildande myndighets arbete med den civila meriteringen.**

3. Civilplikt

Bakgrund

Regeringen vill att civilplikten ska återaktiveras. Hur grundutbildning med civilplikt kommer att utformas framöver återstår att se. I dagsläget innefattar medinflytandeförordningen att kongressen och Pliktrådet utöver värnpliktiga även representerar civilpliktiga under grundutbildning. Givet detta bör Pliktrådets ledamöter vara insatta i processen samt förbereda inför återaktiveringen av civilplikt med grundutbildning.

Mål

Pliktrådet säkerställer att civilpliktiga under grundutbildning har möjlighet att bedriva medinflytande på lokal samt central nivå på ett tillfredsställande sätt.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att bevaka civilpliktsfrågan genom att upprätthålla kontinuerlig kontakt med viktiga aktörer,***
- att etablera kontakt med relevanta beslutshavare inom civilförsvaret,***
- att vid minst ett tillfälle träffa ministern för civilt försvar, samt***
- att vid minst ett tillfälle träffa generaldirektören för myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).***

4. Dokumentation och överlämning

Bakgrund

Ett överlämningstänk som genomsyrar verksamheten garanterar att arbete inte görs förgäves och att kunskap och erfarenhet inte går förlorade.

Plikträdet ska genom att ta fram rutiner för dokumentation och överlämning skapa förutsättningar för ett tillträdande råd att ta del av erfarenheter och kunskaper som föregående råd har erhållit.

Mål

Plikträdet dokumenterar verksamheten och genomför en tillfredsställande överlämning till kommande råd.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Plikträdet:

- att stödja övergången till nästkommande råd,***
- att ändamålsenligt arkivera relevant dokumentation för verksamheten,***
- att kunskaper, erfarenheter och relationer med nyckelpersoner överförs mellan verksamhetsåren,***
- att fortsatt utveckla Pliktrådets interna handbok för genomförande av verksamhetsplan, samt***
- att tillhandahålla revisorer med adekvat dokumentation***

5. Förbandsverksamhet

Bakgrund

Pliktrådets främsta angelägenhet är de värnpliktiga. Det är därför av stor vikt att Pliktrådet tillhandahåller de värnpliktiga stöd och vägledning i olika former genom att kontinuerligt inhämta deras åsikter, vägleda i förtroendeuppdrag och uppmuntra det lokala medinflytandearbetet. Det är Pliktrådets skyldighet att se till att Försvarmakten och politiken verkställer de krav kongressen ställer på medinflytandet ute på förbanden, som ska genomsyra hela Försvarmakten.

Mål

- Pliktrådet har god insikt i och förståelse för de värnpliktigas vardag, välmående och verksamhet samt har ett fungerande samarbete med förtroendevalda och LMA
- Pliktrådets förbandsverksamhet bidrar till att de värnpliktiga uppfattar att de är den bärande delen av värnpliktrörelsen.
- Pliktrådet hjälper till att uppmärksamma och stävja missförhållanden i de värnpliktigas tillvaro.
- Pliktrådet främjar kontakt mellan förtroendevalda på olika förband.
- De totalförsvarspliktigas vardag ska under utbildningens gång vara så miljömedveten som möjligt.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att** *minst två gånger besöka samtliga utbildande enheter som bedriver grundutbildning av värnpliktiga,*
- att** *återkoppling med de huvudförtroendevalda sker efter genomfört förbandsbesök,*
- att** *under verksamhetsåret producera minst en rapport per utbildande enhet att informera värnpliktiga om Pliktrådets verksamhet, syfte och värnpliktskongressen,*
- att** *i dialog med de värnpliktiga, förbandsledning samt LMA kontrollera att grundutbildningen bedrivs på ett sådant sätt som stämmer överens med kongressens vilja,*
- att** *undersöka möjligheterna för ett offentligt besök,*
- att** *besöka Försvarmaktens reseavdelning i Boden,*
- att** *samtala och byta kontaktuppgifter med de huvudförtroendevalda under förbandsbesöken, samt*
- att** *uppmärksamma hållbarhetsfrågor vid förbandsbesök.*

6. Historia

Bakgrund

Värnpliktsrörelsen blickar ständigt framåt men Pliktrådet måste även ta ansvar för att tillvarata pliktrörelsens rika historia. Pliktrörelsen är också ett arv av en historisk folkrörelse som under

decennier kämpat för att skapa drägligare villkor för en unik och utsatt samhällsgrupp. Att vara förankrad i historien ingjuter självkänsla och självförtroende.

Vidare arbetar idag många av de som tidigare suttit i Värnpliktsrådet eller Civilpliktsrådet på höga samhällspositioner med mycket politiskt inflytande. Genom att hålla kontakt med dessa förbättras avsevärt Pliktrådets möjlighet till påverkan. Dessa individer utgör även en stor kunskaps- och erfarenhetsbank som Pliktrådets ledamöter bör tillvarata.

För att på bästa sätt tillvarata pliktrörelsens historia ska Pliktrådet uppvakta kamratföreningarna för tidigare värn- respektive civilpliktsrådsledamöter: Kanonen och Tomhylsan. Pliktrådets ledamöter ska även ha kunskap om värn- och civilpliktsrörelsens historia och medinflytandets framväxt.

Mål

- Värnpliktsrörelsens och Civilpliktsrörelsens historia tillvaratas.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

att delta på KFÖ:er,

att arrangera minst en egen träff, fest eller ett mingel med Tomhylsan och Kanonen, samt

att Pliktrådet kontinuerligt dokumenterar sin vardag under verksamhetsåret.

7. Information och mönstring

Bakgrund

Samhället har ett mycket stort behov av ökad kunskap om totalförsvaret och plikten, särskilt hos unga. Pliktrådet, som företrädare för Sveriges totalförsvarspliktiga under grundutbildning, ska ta ett ansvar i att kravdriva mot Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Plikt- och prövningsverket om utbildning av unga, totalförsvarspliktens innebörd och totalförsvaret i stort.

Plikt- och prövningsverket är den enda instans som kan avskriva en totalförsvarspliktig från utbildning. Pliktrådet är en viktig del i utvecklingen av myndigheten likväl som att myndigheten är en viktig del i Pliktrådets arbete.

För att totalförsvarspliktiga ska få goda förutsättningar att genomföra värn- eller civilplikt krävs att mönstringsförfarandet och informationen om utbildningen är av mycket hög kvalitet. Att mönstringen genomförs noggrant är en förutsättning för att rätt person hamnar på rätt plats i totalförsvaret och lägger grunden för en värnplikt som är meningsfull för den enskilde. Att individen får korrekt och utförlig information om utbildningen är en förutsättning för att ta sig an den med hög motivation och bibehållet förtroende för utbildande myndighet.

Mål

- Samhällets kännedom om totalförsvarsplikten är god.
- Vid inskrivning placeras varje person på rätt plats med rätt information.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att träffa Plikt- och prövningsverkets ledning vid minst ett tillfälle under verksamhetsåret,**
- att följa upp det pågående arbetet rörande befattningsbeskrivningar**
- att samverka med Plikt- och prövningsverket inför det årliga informationsuppdraget och utskicket av information till de totalförsvarspliktiga.**
- att arbeta för att öka noggrannheten av förbandens värnpliktsbeställningar samt utvecklingen av beställarkompetens.**
- att arbeta för ett rättvist och jämställt mönstringsförfarande,**
- att följa upp statistik som rör antalet och anledningen bakom avskrivningar under grundutbildningen, samt**
- att Pliktrådet verkar för att utbildning om totalförsvarsplikt bedrivs i grundskola, gymnasieskola, högskola och universitet.**

8. Interna aktiviteter

Bakgrund

Att främja gott samarbete är vitalt i skapandet av en effektiv organisation. Detta görs bland annat genom personalvårdande aktiviteter.

Mål

- Det råder en god arbetsmiljö inom Pliktrådet och dess kansli.
- Rådsledamöterna har roligt tillsammans under sitt verksamhetsår.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att** *verka för en god intern arbetsmiljö, samt*
- att** *kontinuerligt anordna rådsgemensamma aktiviteter för att främja sammanhållningen.*

9. Internationella relationer

Bakgrund

Pliktrådet kan dra nytta av och implementera lärdomar från andra organisationer vid internationella sammankomster. Vid dessa sammankomster ska Pliktrådet i utbyte också dela med sig av sina lärdomar för att medinflytandeorganisationerna ska kunna driva och uppnå gemensamma mål.

Mål

- Pliktrådet har ett utvecklat och kontinuerligt samarbete med de nordiska motsvarigheterna till Pliktrådet.
- Pliktrådet är en del av internationella samarbeten.
- Pliktrådet drar lärdomar och tar inspiration av motsvarande organisationer i andra länder.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att bjuda in de finska, danska och norska värnpliktsråden till Värnpliktskongressen,***
- att det gemensamma idéprogrammet för det nordiska samarbetet årligen uppdateras,***
- att aktivt delta i det nordiska samarbetet, samt***
- att delta på den nordiska konferensen.***

10. Juridiska rättigheter och skyldigheter

Bakgrund

Många totalförsvarspliktiga saknar kunskap om vilka rättigheter och skyldigheter de har under sin utbildning. Detta skapar en risk för bristande rättssäkerhet för de som tjänstgör under plikt. Problemet inskräps ytterligare då de totalförsvarspliktigas okunskap, medvetet eller omedvetet, utnyttjas av befäl. Exempel på detta kan vara tveksamma bestraffningsmetoder, ofta presenterade som ”belöningar”, till rent rättsvidriga tilltag, såsom olagliga frihetsberövanden. Med anledning av detta måste Pliktrådet finnas, som en extern, granskande instans och som stöd för Sveriges totalförsvarspliktiga.

Pliktrådet behöver även tillse att upprätthålla pliktlagens legitimitet i enlighet med de totalförsvarspliktigas vilja för att ingen totalförsvarspliktig ska skrivas in för civil- eller värnplikt i annat syfte än uppfyllnad av krigsorganisationen.

Mål

- Pliktrådet ska verka för att all myndighetsutövning gentemot de totalförsvarspliktiga sker på ett rättssäkert sätt.
- En oberoende instans följer upp och säkerställer rättssäkerheten för Sveriges totalförsvarspliktiga.
- Pliktrådet är väl medvetna om totalförsvarspliktigas rättigheter och skyldigheter.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att ha goda kunskaper rörande rättsläget för totalförsvarspliktiga,***
- att följa upp införandet av den centrala rättsofficerstjänsten vars uppgift är att kartlägga och granska disciplinpåföljder för värnpliktiga,***
- att etablera och upprätthålla en god kontakt med juridiskt stödjande funktioner, samt***
- att uppmärksamma och aktivt arbeta mot överträdelser av pliktlagen.***

11. Kompensationer

Bakgrund

Sveriges totalförsvarspliktiga har alltid efterfrågat höjda dag ersättningar och ett ersättnings system som bättre kompenserar för individens villkor och inkomstbortfall under grundutbildningen. Attraktiva villkor och utbildning är en förutsättning för effektiv och fullgod personalförsörjning till Försvarsmakten.

Pliktrådet ska verka för att ingen förlorar ekonomiskt på att genomföra pliktjänstgöring. Den uppoffring som totalförsvarspliktiga gör i landets intressen ska erkännas av allmänheten genom att i alla avseenden ges skälig kompensation för insatsen.

Innan plikten lades vilande fanns en så kallad värnpliktslegitimation. Med denna kunde de värnpliktiga kostnadsfritt nyttja kollektivtrafik runt om i hela landet. Dessutom erbjöds värnpliktiga rabatter, liknande dagens studentrabatter, på exempelvis butiker och caféer. Pliktrådet bör verka för att återinföra en nationellt erkänd pliktlegitimation och de förmåner som kommer med den.

Mål

- Totalförsvarspliktiga har adekvata förmåner och ersättningar.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att** *arbeta för höjda och indexreglerade ersättningar för såväl ärenden kopplade till det offentliga trygghetssystemet som generella ersättningar likt dag ersättning och förplägnadsersättning, samt*
- att** *verka för att återinföra en nationellt erkänd pliktlegitimation likt den tidigare värnpliktslegitimationen.*

12. Kommunikation och media

Bakgrund

Det är väsentligt att Pliktrådet ökar samhällets kännedom om värn- och civilpliktsrådet. Pliktrådets utformning innebär en unik insyn och kunskap om respektive utbildande myndighet. Detta, tillsammans med rådets oberoende till myndigheterna och mandat från Sveriges alla totalförsvarspliktiga, skapar en aktör olik alla andra.

Pliktrådet ska genom media föra totalförsvarspliktigas talan. Genom medial närvaro kan Pliktrådet opinionsbilda, sätta press på liksom påverka relevanta aktörer. Dessutom kan Pliktrådet i media även sprida information om den egna organisationen, aktuella frågor och kommunicera direkt med totalförsvarspliktiga.

Mål

- Pliktrådet är lättillgängliga för totalförsvarspliktiga.
- Genom media säkerställer Pliktrådet att frågor som rör totalförsvarspliktiga finns med på den mediala dagordningen.

- Samtliga totalförsvarspliktiga känner till och är informerade om Pliktrådets arbete.
- Pliktrådet som organisation ska vara förankrat i såväl samhället som totalförsvarsmyndigheterna.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att arbeta för att frågor som rör totalförsvarspliktiga förs upp på den mediala dagordningen,*
- att aktivt kommunicera genom webbplats och sociala kanaler med totalförsvarspliktiga och övriga samhället,*
- att bevaka nyhetsrapportering och den allmänna försvars-och säkerhetspolitiska debatten,*
- att etablera och bibehålla kontakt med journalister som skriver om försvarsfrågor och andra relevanta frågor,*
- att fortsatt stärka Pliktrådets varumärkesplattform och visuella identitet*
- att fortsatt använda kanaler som fungerar som direkta kontaktvägar mellan Pliktrådet och totalförsvarspliktiga, samt informera om dessa vid förbandsbesök,*
- att genomföra minst en mediakampanj, samt*
- att kontinuerligt informera om Pliktrådets pågående arbete.*

13. Kongress

Bakgrund

Kongressen är totalförsvarspliktigas högst beslutande medinflytandeorgan. Kongressen genomförs årligen. Under kongressen beslutas det om samtliga styrdokument för pliktrörelsen. Demokratiskt valda ombud från alla totalförsvarspliktsutbildande enheter deltar på kongressen och för Sveriges alla totalförsvarspliktigas talan. På kongressen väljs ett nytt Pliktråd samt att avgående Pliktråds verksamhet granskas.

Väsentligt för pliktrörelsen är att kongressen genomförs med hög seriositet där demokratiska värderingar står i centrum. Strävan måste vara att samtliga ombud ska vara nöjda och känna att de fått möjlighet att påverka utifrån sina egna och sina kamraters perspektiv.

Mål

- Kongressen präglas av demokrati och öppenhet.
- Kongressen väljer ett nytt Pliktråd.
- Kongressen bearbetar och fastslår stadgar, en verksamhetsplan och ett idéprogram.
- Samtliga totalförsvarspliktiga under grundutbildning har förståelse för varför kongressen genomförs, när den äger rum och hur man kandiderar till den.

- Möjligheten att yttra sin åsikt ges till alla ombud och alla totalförsvarspliktiga.
- Samtliga ombud ska erhålla de förutsättningar som krävs för att utföra sitt förtroendeuppdrag.
- Kongressen uppmärksammas av beslutsfattare och samhället.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att anordna en kongress för Sveriges totalförsvarspliktiga under grundutbildning,*
- att aktivt informera och tillse att Sveriges totalförsvarspliktiga har förståelse för varför kongressen genomförs, när den äger rum och hur man kandiderar till den,*
- att säkerställa att samtliga totalförsvarspliktiga har haft möjlighet att skriva motioner till kongressen,*
- att aktivt uppmuntra totalförsvarspliktiga att kandidera och skriva motioner till kongressen,*
- att tillsammans med Försvarsmakten omarbeta FFS 2020:1 för att förändra mandatfördelningen till kongressen,*
- att i god tid före kongressen ge ombuden möjlighet att delta på en förkongress där dokument som ska behandlas vid kongressen delas ut till samtliga ombud,*
- att under förkongressen genomföra en utbildning i mötesformalia, samt*
- att bjuda in gäster och talare som ger ombuden perspektiv och inspiration till diskussioner och bidrar till väl underbyggda beslutsprocesser.*

14. Huvudförtroendekonferens (HFK)

Bakgrund

Pliktrådet anordnar årligen en konferens för Sveriges huvudförtroendevalda inom kategorierna huvudförtroendeperson, huvudskyddsassistent och huvudrepresentant för det kvinnliga nätverket NVK. Detta bör ses som ett viktigt verktyg för att Pliktrådet ska kunna inhämta åsikter och lära känna de huvudförtroendevalda ute på förbanden/flottiljerna. Än viktigare är möjligheten för deltagarna att skapa egna kontakter för att driva gemensamma frågor. Konferensen syftar även till att motivera de förtroendevalda till att utöka det lokala arbetet på förbanden.

Mål

- HFK används som verktyg för att främja utbytet och kontakten huvudförtroendevalda emellan samt att öka möjligheten för att gemensamt driva frågor lokalt.
- HFK skapar bättre förutsättningar för och ökar lokalt engagemang hos de totalförsvarspliktiga på förbanden.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att arrangera en konferens för samtliga huvudförtroendevalda.***
- att verka för att missad planerad ledighet under HFK ska kunna kompenseras i form av permission, samt***
- att skapa en kontaktyta där huvudförtroendevalda kan kontakta Pliktrådet och andra huvudförtroendevalda.***

15. Lokalt medinflytande

Bakgrund

Medinflytandet är grunden för kravdrivning ute på förbanden. De förtroendevalda arbetar i den medinflytandestruktur som finns ute på förbanden och genom denna kan de lösa problem som rör det enskilda förbandet ifråga. För att kunna agera och få igenom de värnpliktigas vilja krävs att de förtroendevalda har en god insikt i sina roller, känner sig säkra i dem, får stöd och att det finns en välfungerande medinflytandestruktur. Det är också viktigt att värnpliktiga har en enhetlig förståelse av medinflytandeorganisationens funktioner, vilket inte är fallet idag.

Lokalt medinflytande innefattar även centrala medinflytandebestämmelser och riktlinjer.

Tidigare har Värnpliktsrådet tillverkat en förtroendemannapärm som syftade till att vidareutbilda och stärka de förtroendevalda i sina respektive roller. Detta initiativ bör Pliktrådet återuppta.

Mål

- En enhetlig medinflytandestruktur finns inom utbildande myndighet.
- Medinflytandestrukturen effektiviseras genom tydliga direktiv från central nivå tillsammans med utveckling av utbildning och information till de förtroendevalda.
- Pliktrådet bistår utbildande myndighet i utvecklandet av medinflytande.
- Förtroendevalda har tillfredsställande underlag för lösandet av sina respektive uppdrag.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att ledamöterna är pålästa om medinflytandeförordningen och andra styrande dokument för att kunna stödja utvecklandet av medinflytandesystemet,**
- att ledamoten med ansvar för projektet lokalt medinflytande agerar kontaktperson för huvudförtroendepersoner**
- att en ledamot agerar kontaktperson för huvudrepresentanter för NVK**
- att verka för att de bestämmelser och regler som finns gällande medinflytande upprätthålls,**
- att föra en kontinuerlig dialog med utbildande myndighet om utvecklandet av medinflytandestrukturen,**
- att producera ett underlag för värnpliktiga förtroendevalda med inspiration från Värnpliktsrådets "förtroendemannapärm",**
- att i samråd med Försvarsmakten utveckla information om medinflytandeorganisationens funktioner som samtliga värnpliktiga ska tillhandahållas, samt**
- att i samråd med Försvarsmakten tillhandahålla information om förtroendeuppdraget som samtliga förtroendevalda ska tillhandahållas**

16. Materiel och personlig utrustning

Bakgrund:

Materielprocessen är komplex och det råder kvantitativ brist på persedlar inom hela organisationen och detta påverkar de värnpliktigas fysiska stridsvärde negativt. Idag drabbas värnpliktiga av att

personlig utrustning sitter dåligt och orsakar onödiga skador och/eller skav. Vidare innebär den rådande storleksbristen på persedlar att värnpliktiga hämtar ut artiklar i fel storlek som sedan hämmar individens möjlighet att delta fullt ut i verksamheten. Markstridsuniform (MSU24) är ett nyligen framtaget uniformssystem som kommer att vara gemensamt för Norge, Danmark och Sveriges respektive försvarsmakt. Däremot har inte hand, - fot, -och huvudbeklädnad inkluderats i systemet. Handskar och kängor är persedlar som idag brister men måste fungera då de bärs dagligen. Det behöver alltid finnas för tjänsten lämpad och individen anpassad utrustning.

Mål:

- Varje värnpliktig ska tilldelas funktionsduglig och ändamålsenlig materiel i rätt storlek.
- Förråden på samtliga utbildningsenheter ska ha koll på sina lagersaldon och ta emot kompletterande leveranser vid brist.

Krav**Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Plikträdet:**

- att delta i och påverka referensgruppen för jämställd materielförsörjning,*
- att arbeta för att alternativ till problempersedlar erbjuds de totalförsvarspliktiga,*
- att följa upp Försvarsmaktens införande av Markstridsuniform 24 (MSU24) och arbetar för att den tilldelas värnpliktiga,*
- att under förbandsbesöken följa upp införandet av nya kroppsskydd till värnpliktiga, samt*
- att föra en kontinuerlig dialog med försvarsmaktens logistikchef och träffa denna vid minst två tillfällen*

17. Organisationsutveckling

Bakgrund

Pliktrörelsen är till sin natur i ständig förändring. För att säkerställa Pliktrådets relevans måste organisationen kontinuerligt utvecklas och anpassas till pliktrörelsen och samhällets utveckling. Arbete och arbetsmetodik behöver regelbundet ses över under mandatperiodens gång för att uppnå bästa möjliga resultat. Pliktrådet är i dagsläget administrativt anslutet till Försvarsmakten. Myndigheten har kontroll över Pliktrådets samtliga utgifter vilket ger Försvarsmakten reella kontrollmöjligheter över Pliktrådets verksamhet. Försvarsmakten har förklarat att de inte avser att godkänna utgifter för marknadsföring av politiska budskap som inte överensstämmer med myndighetens intressen och värdegrund. Sveriges värnpliktiga kan inte acceptera att Pliktrådets politik villkoras av staten. Pliktrådet ska därför arbeta för att säkerställa att pliktrörelsens politiska självständighet garanteras av Försvarsmakten, samtidigt som nära samverkan upprätthålls för att Pliktrådet ska ha insyn i myndigheten.

Omvärldsläget och de stora satsningarna på totalförsvaret har gjort den förordning som i dagsläget reglerar medinflytandet och Pliktrådets organisationsform inaktuell. När värnplikten lades vilande hade Värnpliktsrådet sju ledamöter. I dagsläget är dessa endast fem, och idag ska dessa besöka betydligt fler utbildningsplatser än Värnpliktsrådet gjorde 2010, samt representera de civilpliktiga. Dagens organisation bygger i mångt och mycket på hur Värnpliktsråden som arbetade på 00-talet organiserades trots att nya behov uppstått och resurserna minskat, liksom rörelsens förankring i Försvarsmakten och samhället.

Pliktrådet har inte förmått anpassa sig efter de nya förutsättningarna och är i behov av ett omtag av organisationens struktur samt arbetsformer. Dagens organisation saknar förutsättningar för att på sikt kunna lösa uppgifterna som ett centralt medinflytandeorgan för totalförsvarspliktiga under grundutbildning.

Mål

- Pliktrådet har en tydlig intern samordning och samsyn kring organisationens behov och utveckling.
- Pliktrådet utvecklar organisationen i linje med interna styrningar och ändamål.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att aktivt arbeta för att utveckla, förankra och stärka Pliktrådets organisation och arbetsmetoder,***
- att senast två månader efter kongressen fastslå en övergripande verksamhetsplanering,***
- att senast två månader efter kongressen konstituera sig,***
- att utarbeta styrdokument för verksamheten,***
- att följa råds gemensam värdegrund och gemensamma överenskommelser, samt***
- att hemställa regeringen om Pliktrådets framtida organisation och arbetsformer.***

18. Personärenden

Bakgrund

Totalförsvarspliktiga är inte alltid trygga med att söka stöd och vägledning på sitt förband, eller så får de inte det gehör som de söker. Plikträdet ska därför agera som stöd för totalförsvarspliktig i personärenden. Totalförsvarspliktiga har inget regelrätt fackförbund att vända sig till och har inte möjlighet att "säga upp sig" eller avsluta utbildningen. Detta förstärker behovet av motsvarande stöd och gör Plikträdet till en mycket viktig funktion.

Mål

- Plikträdet finns vid behov tillgängligt för enskilda totalförsvarspliktiga. Utbildande myndighet stöttar Pliktrådets hantering av personärenden.
- Plikträdet har förutsättningar att på ett effektivt sätt kunna analysera och dra slutsatser av problem som drabbar enskilda värnpliktiga samt generella problem i verksamheten.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Plikträdet:

- att** *vid behov stötta och vägleda enskild totalförsvarspliktig,*
- att** *föra statistik över inkomna personärenden och hantering av desamma,*
- att** *Plikträdet verkar för att kunna få juridiskt stöd oberoende av Försvarsmakten, samt*
- att** *Plikträdet verkar för att en ombudsmannafunktion för värnpliktiga, oberoende av Försvarsmakten, införs.*

19. Pliktrådets hederspris

Bakgrund

Pliktrådets hederspris ska årligen delas ut på kongressen. Priset ska tilldelas en person, grupp, funktion eller enhet, som enligt Pliktrådet, har gjort betydande insatser för värnpliktiga under året. Priset ska delas ut tillsammans med samt i ekonomiskt stöd av föreningen Svensk Soldat. Pliktrådet har till uppgift att samverka med föreningen Svensk Soldat samt bidra till upprättandet av en ny ordning och struktur för föreningens och Pliktrådets samarbete.

Mål

- En person, grupp, funktion eller enhet uppmärksammas för sina betydande insatser genom att tilldelas Pliktrådets hederspris under kongressen.
- Pliktrådet upprättar ett samarbete med föreningen Svensk Soldat.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att** *delar ut Pliktrådets hederspris under Värnpliktskongressen 2024, samt*
- att** *etablera ett fungerande samarbete med föreningen Svensk Soldat.*

20. Representation

Bakgrund

Pliktrådet har under sina verksamhetsår utvecklat kontakt med bland annat politiska beslutsfattare, journalister och funktioner inom hela totalförsvaret. En förutsättning för värnpliktsrörelsens historiska framgångar är de nära relationerna som upprätthålls.

Att etablera kontakt och skapa relationer med de individer och organisationer som har inflytande över totalförsvarspliktigas situation, eller som på andra sätt kan understödja Pliktrådet i sitt arbete, bidrar till att totalförsvarspliktigas målsättningar uppnås. Därför måste Pliktrådet skapa och vårda relationer samt aktivt representera totalförsvarspliktiga och driva deras intressen.

Mål

- Pliktrådet etablerar och vårdar relationer med individer och organisationer som har inflytande över de totalförsvarspliktigas situation eller som på andra sätt kan stödja Pliktrådets verksamhet.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att** *aktivt delta i valrörelser för att driva totalförsvarspliktigas intressen,*
- att** *aktivt arbeta för att påverka försvarsberedningens beslut om nya satsningar på totalförsvaret,*
- att** *genomföra möten med nyckelpersoner och redogöra för värnpliktigas situation,*
- att** *kravdriva, opinionsbilda och uppvakta relevanta aktörer för att förverkliga de totalförsvarspliktigas vilja,*
- att** *närvara på nationella politiska evenemang*
- att** *vara professionella och utåt visa en enig bild av de värnpliktigas förhållanden, samt*
- att** *anordna ett mingel med personer viktiga för verksamheten.*

21. Soldathemsförbundet och meningsfull fritid

Bakgrund

Totalförsvarspliktigas vardag är krävande, utmanande och ofta enformig. Det är därför av yttersta vikt att de totalförsvarspliktiga har tillgång till och möjlighet att ha en meningsfull fritid.

Soldathemmen arbetar för att Sveriges värnpliktiga ska få en bättre och mer meningsfull vardag. Soldathemmen utgör en mycket viktig fristad för de värnpliktiga. Pliktrådet och Svenska soldathemsförbundet (SSHF) har ett historiskt samarbete och idag har Pliktrådet en adjungerad styrelsepost i Soldathemsförbundets styrelse. Det är vitalt att Pliktrådet förvaltar samarbetet väl och på så vis bidrar till förbättring av värnpliktigas tillvaro.

För att totalförsvarspliktiga ska kunna ha en meningsfull fritid på tjänstefria kvällar och helger måste Pliktrådet verka för att de totalförsvarspliktiga får ta del av sanningsenliga stom- och veckoplaner för utbildningen.

Mål

- Alla totalförsvarspliktiga har möjlighet till en meningsfull fritid.
- Det finns ett soldathem vid samtliga utbildningsplatser med värnpliktiga.
- Soldathemmen bedriver en verksamhet som tillfredsställer värnpliktiga.

Krav

Värnpliktskongressen 2023 uppdrar Pliktrådet:

- att aktivt arbeta för att förbättra den meningsfulla fritiden för totalförsvarspliktiga,***
- att verka för att det ska finnas soldathemsverksamhet på varje utbildningsplats med värnpliktiga,***
- att ledamoten med ansvar för projektet deltar på Soldathemsförbundets styrelsemöten och driver frågor i enlighet med värnpliktigas intressen,***
- att stötta soldathemmen med en undersökning där värnpliktiga utvärderar sina soldathem, samt***
- att vid förbandsbesök besöka soldathem.***

